

Списанието излиза дваждъ: на 1 и 20, а притурката — веднѣжъ: на 10 число всѣки мѣсецъ
ДИРЕКТОРКА: ТЕОДОРА Г. НОЕВА

Съдържание:

Законътъ за сръдното дѣвическо образование. — Жените въ единъ английски университетъ. — Женската армия прѣзъ революцията въ 1789 г. — Давното Наслѣдство. — Книги и списания. — Корреспонденция. — Обявление.

Законътъ за сръдното дѣвическо образование.

Госпожа Директорке,

Бързамъ да си искажъ мнѣнето си върху внесеня отъ Министра ни на Народното просвѣщение г. К. Величковъ «законопроектъ за сръдно дѣвическо образование», който, както се то види отъ Дневниците на I-та редовна сесия на IX-то Народно Събрание, дѣйствително биде разисканъ и разгледанъ съ надлѣжната, за неговата важность и цѣль, сериозность и внимание. По тоя случай, не малко оратори взехъ думата и искажахъ много хубави, толкова отъ себе си, колкото и заети, мисли, отъ които нѣкои ние не считаме за неумѣстно

да приведемъ тукъ.

Така: Секретарьтъ г. Никола Козаровъ чете мотивитъ по въпросния законопроектъ: «Народно образование най-блазо до идеала би било оноа, което може да достави на страната най-малко толкова добръ възпитани граждани, колкото добръ възпитани граждани. Излишно ще е тука дълго да се обяснява всеизвѣстната вече истина, че добритъ само майки могатъ да даждъ добри граждани, при какъвто даже да било общественъ строй, при какъвто да било държавно управление; защото на майката, наистина, се е надяло да бѣде първата и най-влиятелна учителка на обществото: да посади първото сѣме за добро или лошо бѣдѣще на всѣко ново поколение. Намъ се пада да пригърнемъ само тая истина и да се стараемъ да повдигаме отъ день на день все повече и повече уровня на дѣвическото образование» и пр. и пр. (Дневници, стр. 104).

Г. Вълко Нейчовъ, вземайки думата върху

законопроекта, привежда Аристотелевото мѣние, че «оня, който оставя жената въ неучение или, както казваме, въ необразование, той свежда на половина броя на чловѣчеството»; а прибавя отъ себе си, че «ако образованитѣ народи толкозъ много сж мислили и мислѣтъ по образованието на жената, то е, защото образованието, което до сега е давано на момичетата, е такова, по нещастие, щото, много пъти, намѣсто да направи отъ нежъ ангелъ — утѣшителъ на огнището, за да раздражава горчевинитѣ на мъжа, вслѣдствие на трудоветѣ, които той полага, за да принесе хлѣбъ въ къщи, напротивъ, съ възисканията на това чудовище, което се зове мода, тя растурия огнището, намѣсто да способствува да се гради то и да благоденствува.» (Дневници стр. 107 и 108).

Г. Никола Габровски мисли, «че жената не трѣбва да се приготвя само за домашното огнище и за салона; тя не трѣбва да бѣде производителка само на дѣца, но производителка и на обществени, културни произведения; тя трѣбва да се приготви да играе извѣстна роль въ обществото и да бѣде общественна дѣятелка, полезна на народа, между който живѣе.» По-нататкъ сжщия депутатъ казва: «сега се изисква отъ жената нѣщо повече. Изисква се, да бѣде истинска идейна другарка на мъжа си. За да поддържа себе си и дѣцата си, въ случай на нещастия, за да ги отгледа, тя трѣбва да има едно висше образование, да е свършила единъ занаятъ, да има една професия; безъ това, нейното бѣдѣще ни най-малко не е осигурено. Ако нѣма самостоятелна професия или усигурени сръдства за сжществуване и мъжътъ ѝ умре, нежъ ѝ очаква развратѣтъ, нещастията. Ето защо казвамъ, че тия въпроси за економическото положение ѝ независимостта на жената сж свързани съ професионално образование. Тия въпроси ние никога не сме ги отдѣляли и азъ мислѣхъ, че не трѣбва да ги отдѣляме единъ отъ другъ». (Дневници стр. 108 и 109).

Г. Министръ Константинъ Величковъ съ слѣдующитѣ си думи иде да ни покаже още веднѣжъ, колко добръ, покрай своята списателска гениалностъ, знае да цѣни обстоятелствата и да се възползува отъ тѣхъ. «Не можъ да помислѣхъ ни една минута, казва той, че може единъ народъ да притѣжава за бѣдѣщностъ, да мечтае за сжществуване, способно да му даде право да заема мѣсто въ историята, ако не се стрѣми да повдигне образованието на жената.

Знаѣхъ, че у мнозина единъ естественъ, единъ истинствителенъ страхъ се подига, когато се говори за образованието на женитѣ; веднага прѣдъ очитѣ имъ се мѣркатъ фигури, които повече могатъ да внушѣтъ страхъ, отколкото надѣжда. И разбирамъ този страхъ. Но той е прѣвувеличенъ. Не отъ образование трѣбва да се боимъ, господа, но трѣбва да се боимъ отъ образование повърхностно, отъ образование, което туря една глечъ, която единъ день, като окапе, оставя на видъ само единъ нащърбенъ сеждъ. Но едно образование, проникнало въ душата, образование, което повдига духа, съ една дума, едно образование солидно, направя отъ жената и мъжа хора, които напълно ставатъ достойни да се гордѣятъ, че въ рождението си сж били надарени отъ Бога съ *сърдце* и *умъ*. Въ една жена, която е добила едно солидно образование, не можъ да гледамъ, освѣнъ едно отъ най-големитѣ орждия на щастие и на прѣдѣкъ, на които може да расчита единъ народъ.» (Дневници, стр. 109).

Ето какви сж мислитѣ, които почитаемитѣ членове на Народното ни Събрание, прѣдставителитѣ, отцитѣ на народността ни сж исказали и отъ които сж били всички въздушевени при разгледанieto на тоя толкова важенъ законопроектъ за сръдно дѣвическо образование, който, така сериозно и тщателно разгледанъ, размисленъ и разисканъ, биде вотиранъ, приетъ и облѣченъ съ силата на законность.

Сега прѣди да прѣминемъ къмъ главната цѣль на настоящата си статия, да си исказемъ, толкова върху тоя законопроектъ, колкото и върху дебатитѣ за него, скромното си, прѣдизвикано отъ поканата Ви за това, Госпожа Директорке, мѣние, ние, казваме, считаме се за длѣжни да Ви изивимъ отъ страна на женския полъ въ отеческото си израженията на най-искренната му признателность за наетото отъ Васъ дѣло, което знаете да водите толкова добръ и което почва да дава своитѣ плодове и да принася своитѣ благодѣния за пола ни въ България. Недѣйте мисли, Госпожа Директорке, че искамъ да Ви направѣхъ комплименти; никакъ не, па нѣмамъ и нужда за това: фактитѣ сж прѣдъ насъ, неоспоримо е засвидѣтелствуванieto на свидѣтели като Народното Събрание. Нали мислитѣ, исказани отъ трибуната на туй учреждение, отъ които нѣкои ние приведохме по-горѣ, ако не сж заимствовани отъ списанието Ви, иджтъ да утвърджатъ светостта на цѣльта Ви? Колко пъти горѣпоменжитѣ мисли и въпроси сж били развивани, повтаряни, третиранни и освѣтлявани изъ колонитѣ на списанието Ви; нужно ли е да заморяваме читателскитѣ си съ цитиране страници и страници отъ списанието Ви «Женский Свѣтъ», за да докажемъ истинностьта на говоренето си? Прѣдостатъчно е, мислимъ, да посочимъ и да

прѣпратимъ читателкитѣ си на статията Ви, написана прѣдп отварянието послѣдната сесия на Камарата и титулирана «*къмъ приятелитѣ на женското образование у насъ*», въ броеветѣ отъ 20-й Октомврий, 1-й и 20-й Ноемврий миналата год. на «Женски Свѣтъ», въ които съ многобройни цитати изъ всичкитѣ годишници на списанието се опрѣдѣлятъ още веднѣжъ главнитѣ точки отъ програмата Ви, които струва да бѣде народната ни програма, относително женското образование у насъ, и която не прѣди много врѣме, ако и неофициално и неоткрито, е прокламирана, вече за такъва изъ салонитѣ на Народното ни Събрание прѣзъ устата на самитѣ членове, на и на самия Министръ на Народното ни просвѣщение! Каква по-голяма отъ туй нравствена награда за трудовѣ Ви, Госпожа Директорке? Какъвъ по-добъръ отъ това отговоръ за панадателитѣ Ви, Госпожа Директорке? Дерзайте, прочее, Госпожо, и продължавайте починѣното дѣло за повдигането на жената у насъ; пожеланието ще има да Ви дължи голѣма частъ отъ щастнето си.

(Сльдва).

Жени въ единъ английски университетъ.

Нюлхамската колегия Кембриджъ.

(продължение отъ брой 7.)

Отъ първо студенткитѣ само слушали лекциитѣ и се приготвяли за испити, но всичко ставало неофициално; прѣзъ 1881-та година сенатътъ на Кембриджкия университетъ се съгласилъ да ги допусне официално — т. е. на същитѣ испити, както и мъжетѣ. Тѣ слушатъ същитѣ лекции и работѣтъ точно подъ същитѣ условия; самата разлика за сега е тази, че на мъжетѣ се даватъ степени, т. е. дава имъ се титлата *башеме*, а женитѣ трѣбва да се задоволятъ съ свидѣтелство, което потвърждава степенѣта, до която сж стигнали, безъ да притежаватъ титлата. Още свършившата студентка нѣма никаква шапка, нито какъво да е облѣкло, за да ѝ отличава отъ други жени. Испититѣ не сж задължителни, но пакъ има много жени, които ги издържатъ и за това стоѣтъ по нѣколко години. На студенткитѣ е позволено само да слушатъ лекциитѣ, но въ този случай позволява имъ се да стоѣтъ до тогава, до когато началството е задоволено съ работата имъ.

Обикновено се мисли, че три години сж довольно врѣме за приготвяне за испититѣ, макаръ, че нѣкои ги издържатъ и слѣдъ двѣ.

Че женитѣ сж могли да се възползватъ отъ тѣзи си привилегии, е ясно доказано отъ испититѣ. Даже въ старитѣ класически езици и математиката, по които прѣдмети биватъ въобще най-малко приготвени, защото никога не сж имали същото обучение, както мъжетѣ, пакъ сж вземали доста добри мѣста отъ врѣме на врѣме; а по прѣдметитѣ, по които сж имали добра подготовка, тѣ всекога сж стоели въ първитѣ редове. Между женитѣ, които сж се отличили, можемъ да спомѣнемъ:

г-ца Скоттъ отъ Жиртонъ, която е сега профессорка по Математика въ Бришъ-Морската колегия, близо до Филаделфия; г-ца Шамберламъ, се отличила по новитѣ езици прѣзъ 1886-та година, сжщо тѣй профессорка въ Бришъ-Морската колегия; г-ци Моберли и Хуфсъ се отличили по нравственитѣ науки, едната прѣзъ 1881-та година, а другата прѣзъ 1884-та; г-ца Ролестонъ — по история прѣзъ 1886-та година; г-ца Рамсей — по класическитѣ езици прѣзъ 1887-та и най-послѣ г-ца Филипа Фосеттъ била най-първата въ всичко прѣзъ 1890 година.

Всека студентка си има стаята или стаитѣ. Колегиата ги мебелира съ всичкитѣ нужни мебели; украшенията сж оставени на вкуса и умѣнството на студентката; въ повечето случаи стаитѣ сж много приятни. Ако студентката има само една стая, леглото ѝ е направено да прилича на диванъ.

Единъ мебелъ, отъ особена характеристика въ всека Нюлхамска стая, е джбовото писалище, което не само служи за писалищна маса, но и за скринъ.

Въ Нюлхамската колегия врѣмето не се минава все въ работа, но има и игра; часоветѣ сж наредени, тѣй щото да има врѣме, както за едното, тѣй и за другото.

Въ 8-часа сутринна бие звонътъ за молитва; повечето студентки присеждуватъ. макаръ че нѣма никакво принуждение. Двадесетъ минути слѣдъ 8 се почнува подханката, и който и да дойде ще види една много жива картина. Всека се вижда довольна и весели съхове се слушатъ отъ групитѣ, които заобикалятъ различнитѣ маси. На 9-часа трапезата се раздига и като общо правило закѣснѣлитѣ бързатъ да довършатъ. Ако има болни студентки, то храната имъ се носи въ стаята.

Сутринна отъ 9 до 12.30, послѣ обѣдъ отъ 3.30 до 6.30 и отъ 8 до 10-часа, студенткитѣ се занимаватъ много тихо. За пазене типина има мирови сядни (студентки, избрани отъ другаркитѣ си, за да назѣтъ реда). Закуската бива твърдѣ неформална: служи се на 12.30 и студенткитѣ дохождатъ, когато искатъ до 2-часа послѣ пладнѣ. Въ промеждутѣка отъ 12.30 до 3.30-часа отиватъ на дълги расходки или пакъ се натрупватъ да играѣтъ теннисъ; прѣзъ влажнитѣ дни, играѣтъ въ гимназиума. Освѣтъ поляната, покрита съ трѣва, гдѣто играѣтъ на теннисъ, тѣ иматъ нѣколко пространи мѣста, послани съ дърва, които набърже изсъхнуватъ и тѣй могатъ да играѣтъ вѣтъ, на отворенъ въздухъ, почти прѣзъ цѣлата година.

Чай се служи въ трапезаритѣ отъ 3 до 4.30 или до 5-часа послѣ пладнѣ. Нѣкои прѣдпочитатъ да го пийтъ въ стаитѣ си; но тогава тѣ сами си го доставятъ.

Часоветѣ отъ 3.30 до 6.30 часа се мислятъ най-удобни за учение. Сутринитѣ сж заети по вѣчето съ лекции, които въобще се даватъ до 1 и 2 послѣ пладнѣ.

Разбира се, че се оставя на волята на студенткитѣ, да ли искатъ да учѣтъ прѣзъ тѣзи часове или не. Много отъ тѣхъ прѣдпочитатъ да се занимаватъ само сутринна и вечеръ, а послѣ пладнѣта си ѝ прѣкарватъ както искатъ. Не ще ни дума, че това много висп и отъ прѣдмета, по който се занимаватъ. Нѣкои прѣдмети изискватъ по-вече часове отъ други. Като

общо правило, студентките по математика учат по-късо време, отъ колкото тѣзи, що учатъ естественните науки или историята и, разбира се, иматъ повече свободни часове на разположение. Като общо правило срѣдното число на часоветъ за учение сж шестъ; много студентки учатъ осемъ, най-вече тѣзи, които се занимаватъ въ лабораториите, а други — само четире или петъ.

Обѣдътъ бива вечеръ на 6.30-часа и всякитѣ студентки се очакватъ да присъствуватъ. Макарь, че не се изисква да си промѣнятъ роклите, по-вечето го правятъ. На трапезата нѣматъ опредѣлени мѣста; могатъ да седнатъ, гдѣто желаятъ. Въ всѣка трапезария има по една «висока маса», гдѣто началницата, или под-началницата седи и отъ време на време приканва и а неж студентки, — нѣщо което се мисли за голѣма почеть.

На другитѣ голѣми маси, въобще на главното мѣсто сѣда по единъ отъ профессорите, които сж дошли привременно, за да държатъ лекции. Това дава случаи на студентките да се запознаятъ по-отъ близо съ тѣхъ.
(Слѣди).

Женската армия

прѣзъ революцията въ 1789 год.

«Прѣдписва се на Г-жа N. N. да застѣпи, утрѣ въ 11 часа сутринта, въ караулъ при главния гауптвахтъ» . . . нѣли е истина, че това прѣдписание е твърдѣ странно и не застава ли да се прѣдполага, че това е или шега, или пакъ недоразумѣние, произшло отъ това, че вмѣсто Г-нъ N. N., по погрѣшка, е била наречена съпрѣга му? Но не, това е начало на настоящия документъ и то такъвъ, какъвто настоящата епоха е достигнала въ грамадно число. Въ време на Французката революция женитѣ исклучително сж били завзети съ пълнението на мъжката дѣятелность, като въоръжени, сж постѣпвали въ редоветъ на националната гвардия. Това курьозно движение се почнало на югъ, отъ гдѣто пролетѣвали въ цѣла Франция множество разнообразни чудеса. Въ този случай Парижъ не отстъпвалъ отъ тогавашните Тартарени. Слѣдъ бумагите на националната библиотека се намиратъ много забавителни прикази, които свидѣтелствуватъ за участието на парижанките въ военната служба. Ето буквальный прѣводъ на една отъ тѣхъ, който е приведенъ въ статията на Поля Д'Естра и печатанъ въ журнала «Revue des Revues».

«Управление на квартала Сенъ-Жерменъ де-Пре. Съдържателиницата на перачния магазинъ, М-ле Дюбивъ, трѣбва да се яви, утрѣ, на 3-я Августъ 1789 год. на гауптвахта въ улицата Дофинъ и смѣни карауля.»

Подписалъ: Капитанъ Уде.

Женитѣ съ въсторгъ стѣживали въ първата си роля и това веднага се отразило, прѣди всичко, въ модните журнали; тамъ се появили рисунките на особенитѣ, приспособени къмъ нуждитѣ на новитѣ амазонки, костюми. Моментално били иллюстрирани: облѣклото à la patriote, шапката — «бастилия», поесътъ и връзките — на националните цѣтове. Въ време знаменития празникъ

на Мира, духовенството освѣтило опитите, отъ парижанките дами, знамена; гвардията отдавала на послѣднитѣ най-възвишени почести, така што, всичко това напомнявало поетическия култъ на женитѣ въ време на рицарството. Нѣ за парижанките това било малко. Защо да не имъ се разрѣшятъ сабли, та да салютоватъ съ тѣхъ приятелитѣ?! Това ще бѣде така изящно и оригинално! И на 14-я Юлий 1790 год. градските дѣвници се обѣрижли къмъ събранieto съ молбата да имъ се разрѣши носенieto на орѣжие и сабли. Струвало се е, че членоветѣ на послѣдното ще отговарятъ на тѣзи просба не особено благоприятно, но въ послѣдствие тѣ удовлетворили желанието имъ. А въ провинцията това пѣкъ ставало безъ всѣкакво позволение и прѣзъ тѣзи година, въ департаментитѣ на Вогезитѣ, отредѣ отъ жени минжалъ на прѣгледѣ прѣдъ командуещия съ шпаци. Особено е интересна, относящата се къмъ тѣзи епоха, кореспонденция изъ Воввера, която е помѣстена въ «Cocarde Nationale»: «15 жени отъ нашия градецъ, които сж по-извѣстни, по умственитѣ си способности, сж заявили настойчиво желание да постѣпятъ въ националната гвардия; тѣ не искатъ да слушатъ никакви увѣщания или обяснения. И ето сега у насъ. барабанътъ понѣкога трѣпти подъ ржката на жената-барабанщикъ. Тѣхнитѣ патраули обикалятъ града, вгледатъ се въ питейнитѣ заведения и, ако намѣрятъ тамъ нѣкого по-късно отъ разрѣшения му часъ, съ проваждатъ го до гауптвахта». Такъвъ сжцо легионъ отъ амазонки билъ сформированъ и въ Викъ, гдѣто послѣдния «пожелалъ да даде примѣръ отъ християнска гражданска и патриотическа доблести, служейки като спомогателенъ отредѣ на мѣстната национална гвардия». Нѣ благитѣ имъ намѣрения не сж се осществили, защото наскоро женския легионъ билъ распуснатъ за незаконно съпротивление на властитѣ: около 600 амазонки нападнали сѣдебния приставъ, който правѣлъ оиесъ въ мѣнастрия на Монтобанъ и ако своевременно не била пристигнала дружината изъ националната гвардия, то щѣло да се случи твърдѣ лошо съ бѣдния чиновникъ; нѣ, за щастие, мъжетѣ усмирили разяренитѣ дами-гвардейци. Другъ листъ прѣзъ това време («Le Courrier extraordinaire») съобщава любопитно извѣстие изъ малкия градецъ Сентъ-Енеми:

«Всичкитѣ ни мъже принадлежатъ къмъ аристократическата партия; женитѣ, напротивъ, сж въодушевени отъ пламенитѣ патриотизмъ. Тѣй като мъжката частъ отъ населението се е отказала отъ образуването на националната гвардия, то мундиритѣ ѝ сж облѣкли женитѣ. Тѣ носятъ войската повинность напълно безусловно и въ нашия градецъ царува безусловенъ порядъкъ. На тѣхнитѣ знамена е написано: «Ние тогава ще върнемъ орѣжията на мъжетѣ, когато имъ се възвърне разсѣдъкътъ.» Войственното построение на прѣкрасния полъ отишло, най-сетнѣ, така далеко, че на 6-я Мартъ 1792 год. прѣдъ законодателното събрание се явила депутация отъ парижанки, която искала за себе си пълно въоръжени, съ пикки включително, мѣста за маневритѣ си и инструктори.

Нъ апотеоза на това движение е било прѣдставяннето прѣдъ съвѣта на парижката комуна на нѣкоя си Рена Оди, която стоела на чело на женския отредъ, който отивалъ заедно съ другото население на Версальския дворець. Градския меръ, Петъонъ, срѣщналъ виновницата на тържеството съ въсторжена рѣчь, като ѝ прѣвъзнасялъ за туй, че тя е съумѣла да се освободи изъ подъ робското ягъ, наложено на всичкитѣ жени отъ мъжетѣ, а събраннето единогласно постановило да се поднесе на Рена-Оди почетна шпага. Отъ тѣзи модни примѣри на женската сърдчаностъ твърдѣ много се е възползувалъ, извѣстния въ лѣтописитѣ на тѣзи епоха д'Еонъ, който се приструвалъ за жена. «Благороднитѣ пориви на тѣзи жена-войникъ въ сжщностъ сж били оцѣнени за прѣвъсходни; нъ по величайшитѣ скандали и смущенията на всичкитѣ заинтересовани страни, въ послѣдствие се открило, че М-ле д'Еонъ не е била нищо друго, освѣнъ най-обикновененъ мъжъ. Разнитѣ общества въ родъ: «Клубъ на женитѣ-революционерки», «Неподкупното общество на республиканцитѣ», «братския сѣжъзъ» и т. н. расли като гъби, като все повече и повече изоблѣсквали женитѣ на арената на общественния и воененъ животъ. Това се сторило за твърдѣ смѣшно и досадливо и противъ нашествието на амазонкитѣ се подигналъ единъ изъ най-влиятелнитѣ журналисти въ това врѣме, Приодомъ. «Гражданката» Дюмуленъ му испратила твърдѣ дързко заплашително писмо; нъ това не помогнало и Приодомъ до край воювалъ съ женската национална гвардия. Послѣдня пзъ героинитѣ е била Роза Лакомбъ, която съ сабля въ ржка и въ мъжки костюмъ конвоирала Кралското сѣмейство. Националното събрание нѣмало никакво спокойствие отъ тѣзи отегчтелна жена, която основавала изпекванията си на несъмнѣното прѣвъсходство на женитѣ надъ мъжетѣ. — «Цѣлия нашъ полъ, говорила тя въ врѣме на революцията, произвелъ единственното грандиозно чудовище — на Шарлота Корде, когато мъжетѣ измѣняли на страната и бесчисленното количество на извергитѣ дѣйствувало противъ нашитѣ интереси. Нашитѣ права—това сж права на народа и, ако починатъ да ни притѣсняватъ, тогава ние ще се съпротивяваме.» Но неѣжъ никой не стѣснявалъ. Напротивъ, тя и другаркитѣ ѝ усилено се опитвали да привлечатъ въ редоветѣ на женската армия нови членове, като за театръ на дѣйствиата си избрали площадъта на Централния пазаръ. Нъ продавачитѣ на цвѣтове и риба съ ненавистъ гледали на кжсичкитѣ рокли, високитѣ ботуши и червенитѣ шапки на, отъ глава до пети, въоръженитѣ амазонки. Веднѣжъ огромна тълпа търговки, въоръжени съ каквото попадило, нападнѣла отреда на Роза Лакомбъ и послѣдний позорно билъ изгоненъ изъ пазаричната площадъ. Военнитѣ расходки на женитѣ-гвардейки по Парижкитѣ улици не се прѣкратавали; нъ тѣхъ вече не посрѣщали съ първото привѣтствие. Даже и въ комуната симпатитѣ къмъ тѣхъ починѣли да се испаряватъ. Даже веднѣжъ прокурорътъ К. Шометъ се обърижалъ къмъ явившитѣ се депутатки съ шеговита рѣчь, като ги умолявалъ да се откажатъ отъ желанието да приличатъ на мъжетѣ: «Без-

разсѣдници, вне господствувате надъ всичкото ни сжществуване и само прѣдъ вашия деспотизмъ е безсилно мъжкото могъщество. Въ името на небето, оставте се отъ туй, което вне сте! . . . »

Новитѣ опитвания се завършили съ пълнеъ неуспѣхъ и на Роза Лакомбъ се попаднѣ още веднѣжъ да испита неприятността на руганията и побонитѣ на раздражената тълпа, която ѝ хвърлила въ калта. Като се страхувалъ, че това нѣма да успокои неукротимитѣ жени и женскитѣ присвоивания ще се продължаватъ бесконечно, конвентътъ рѣшилъ да влѣзе въ по-любовно съглашение съ агитаторката; послѣдната се съгласила да мълчи, като получила мѣсто въ тайната полиция. Въ това пѣкъ врѣме свършилъ сжществуваннето си и «свещенния баталйонъ на женитѣ-революционерки», като за него останѣло само слѣдуището въспоминание въ обявленията на парижката комуна:

«Генералния съвѣтъ постановява, че гражданцитѣ-патриотки, които сж взели участие въ дѣлата на 5-я и 6-я Октомврий, получаватъ особено мѣсто въ всичкитѣ народни тържества. Прѣдъ тѣхъ ще се носи знаме съ надписа:

«Като дивъ звѣръ гоцѣхъ тѣ прѣдъ себе си тиранина — на едната страна, а на другата — «женитѣ на 5-я и 6-я Октомврий». Тѣ трѣбва да присѣтствуватъ на церемонитѣ съ мъжетѣ и дѣцата си и нека тѣ се заплмаватъ съ плетение на чорапи.»

Такъва е била послѣдната страница въ историята на женската армия въ Европа.

Търново — прѣвела Р. С. Кемплева

Лизиното Наслѣдство.

(продължение и край отъ брой 7-ий.)

III.

Очевидна тежестъ се усѣщаше по лицето на четния шотландецъ. Г-жа Мелвилъ дойде до заключение.

— Азъ не одобрявамъ това, каза тя студено. Вне никога нѣма да се срѣщнете пакъ, като учителъ и ученичка и много невѣроятно е, че ще се срѣщнете и като приятели. Както виждамъ, Лиза ще бѣде оженена, когато ти се върнешъ въ Лондонъ пакъ. Най-приличното сега е да размѣните фотографитѣ си и да си кажете сбогомъ. Лизо, иди вземи фотографията отъ моята маса и ѝ дай на г-на Ралфъ. Тя е най-послѣдната ѝ фотография, каза тя, като излѣзе малкото момиче отъ стаята. Тя е много послушна, нѣли? Азъ скоро ще ѝ възпитаамъ. Нейната цигулка е както куклата на друго дѣте. Ние ще ѝ ошастливимъ съ добъръ другаръ. Наистина ли трѣбва да си ходишъ, г-нъ Ралфъ? И нѣма ли да ни направишъ още една визита? Но г-нъ Мелвилъ ще те намѣри, както и да е. Сбогомъ, желяжъ ти напѣдѣкъ въ твоята професия. Скоро ще чуемъ за тебе, кога се върнешъ, като «голѣмата звѣзда отъ Германия.»

— Благодарѣжъ ви за искреннитѣ благопожелания. Сбогомъ.

Той бавно се поклони и, съ едно формално ржкване, тѣ се раздѣлихъ.

Като се исправил да изгледа за послѣденъ пътъ къщата, една бѣла роклячка летѣше изъ стълбата и въ една минута тя бѣше при него, като му даваше фотографията. Нѣмаше нужда да иска неговата, защото тя имаше около три.

— Не можъ вече да дойдъ, момченче мое, но никогажъ нѣма да те забравѣжъ.

И слѣдъ ржкуванието той исчезна вече отъ къщи.

III.

— Не мислишъ ли, Роберте, че всичко пзлѣзе благополучно? Тя най-много сполучи тази зима.

— Не е още! отговори той нѣкакси недоволено.

— За какво се прѣпирате? извики единъ нѣженъ тѣпкъ гласъ, като влизаше прѣдметътъ на тѣхната прѣпирня въ стаята.

— Какво? гордостта на нашия животъ и радостта на нашитѣ сърдца, каза бащата, като милваше хубавото си дѣте.

— Чудимъ се, кога ще поведе своята булка Лордъ Мордингтонъ.

— А! тогава да бѣгамъ отъ тукъ, тя каза.

— Нашето желанше е да те видимъ единъ денъ щастливо настанена, любезна! тогава азъ ще отидъ за малко врѣме въ Парижъ.

Лизиното лице изгуби малко отъ своята свѣтлостъ и когато Лордъ Мордингтонъ пристигна слѣдъ единъ часъ, той ѣж намѣри въ стаята; сега пейний будуаръ, като си мечтаеше при огъня съ цигулката въ ржцѣ.

— Колко очарователна! извики той. Но, молижъ ти се, ставай, Лизо!

Но тя стана да го посрѣщи.

— Кога дойдешъ въ Мордингтонъ, ти трѣбва да оставишъ този свой любимъ инструментъ. Азъ много му завиждамъ, за това трѣбва да го оставишъ да си почине. Пѣ прѣдпочитамъ да имашъ едно хубаво бараче.

Тя само извики, «тѣй ли?» и силно стисна цигулката.

Колкото приближаваше денътъ на свадбата, толкова повече тя галѣше цигулката си. Много отъ врѣмето си тя прѣкара между своитѣ стари съкровища. Тя не позволяваше на други ржцѣ да прибиратъ нейнитѣ принадлежности. Скоро тѣ щѣхъ да украсяватъ друга похубава стая, защото Лиза си прѣдставяше бждящия будуаръ съ всичкитѣ нейни украшения, запазени отъ дѣтинството ѣ. Даже портретътъ на г-на Ралфа щѣше да бжде окаченъ, както си бѣше прѣди.

— Ти вече не се вѣрижъ, тя каза, като свиваше портрета въ копринѣна книжка. Чудѣж се какво ще кажешъ, като видишъ Клавдия Мордингтонѣ! А, знаѣж, че ще го мразишъ, защото той не обича цигулката, а прѣдпочита едно бараче. Прѣди три години, азъ плачехъ, защото ти си отиваше; а сега слѣдъ една седмица, азъ ще бждъ г-жа Лиза Клавдий Мордингтонъ. Колко нѣща се промѣнятъ въ една седмица! тя умилно притурѣ, като псѣърсваше праха на мраморната статуя на своя Бетховенъ.

И дѣйствително, много нѣща се промѣнихъ прѣзъ онаѣ седмица. На връщанше отъ Парижъ, г-нъ Мел-

вилъ бѣше убитъ при едно нещастие съ трена. Неговото положение се развали и всичко бѣше въ смущение. Всичкото му имущество се изгуби и каквото остана — се разграби отъ неговитѣ кредитори.

Вжтрѣ въ нѣколко дни, г-жа Мелвилъ съ дѣщеря си, бѣхъ лишени отъ съпругъ, баща, приятели и домъ.

Лизината бавачка, която сега бѣше далечъ отъ тѣхъ, бѣше единственната имъ роднина. При нейж тѣ се притекохъ за помощъ, догдѣто Лизината свадба ги въздигнѣше пакъ.

Сутринята, слѣдъ тѣхното пристиганне, Лиза влѣзе въ майчината си стая съ едно отворено писмо.

— Мамо, това е една бѣлѣжка отъ Клавдия.

— О, колко се успокоихъ, любезна; азъ мислѣхъ, че той на е забравилъ въ нашето нещастие.

— Той пакъ мисли да на забрави, мамо. Той каза, че, понеже положението на баща ми се е изгубило, намѣрилъ за благоразумно да сжса всички свръзки съ насъ. Не се смущавай, мила мамо! Лордъ Мордингтонъ навѣрно е мислилъ, че ще имамъ зестра. Бѣденъ — горкий, та хубаво си рѣшилъ. Щастиего, най-послѣ, не състои въ титлата и хубавата къща!

Тя говорѣше много спокойно, даже гордо и майка ѣ повече се очудваше.

— Лизо, знаешъ ли какво значи това? Ти или трѣбва да живѣешъ въ това нещастно мѣсто, или да излѣзешъ да си търсишъ хлѣба!

— Непрѣмѣнно ще работѣжъ, мамо. Не вѣди, ние ще прѣживѣемъ всичко това.

Г-жа Мелвилъ се развълнува отъ такъва само-надѣянность.

— Остави ме, чедо, тя каза; ти не чувствувашъ. Ти не можешъ си прѣдстави какъвъ ударъ е това за мене. За какво има да мислишъ? Нищо не та трогва и смущава, освѣнъ онази вехта цигулка, която причини всичко това. Ако имаше ти пълното наследство, това нѣкога нѣмаше да се случи. Ахъ!

Лиза прѣдпазливо се оттегли. Бѣдно момиче! Тя прѣдвидѣ съ едва дълга въздишка, че това нещастно послѣдствие на тѣхнитѣ смущения, щѣше да бжде дълго врѣме, майчинътъ ѣ разговоръ.

Прѣзъ цѣлото лѣто, тѣ живѣехъ въ малката къщица на нейната бавачка, но Лиза най-послѣ намисли, че за майчина си хатѣръ, трѣбваше да се прѣмѣстижъ.

Г-жа Мелвилъ ставаше блѣдна и меланхолична. Нищо не ѣж интересуваше. Нищо не прѣкратаваше нейното вълнение. И тѣй дѣщерята взе грижата на тѣхнитѣ работи въ ржцѣтѣ си и майката съвършено се покоряваше.

Прѣди да настѣпи зимата, тѣ се прѣмѣстихъ въ Лондонъ и се установихъ въ една тиха, стара улица, далечъ отъ тѣхнитѣ стари приятели.

Лиза почна да търси мѣсто за гувернантка; но нѣмаше кой да ѣ пристои, освѣнъ нейнитѣ скромни думи.

Много госпожи се страхувахъ да рпскуватъ такъва блѣстеща мома въ домоветѣ си, а учителкитѣ постоянно критикувахъ хубавата ѣ тъмна коса и бѣлото ѣ лице, а давахъ своето мнѣние, «много деликатна за нашата система на прѣподаване.»

* *

— Лизо, защо се забави? Затвори по-скоро вратата за да не влиза студъ.

— Много ми е жално, мила мамо, каза момичето, като пристъпнаше къмъ постелката, много се трудихъ днесъ, мамо, но напраздно. Тѣ казватъ но тя спрѣ да говори, като намѣри за добръ да не казва на строгата си майка всичкитѣ горчиви думи, които бѣ чуло прѣзъ деня.

Тя отиде и разбърка огъня, догдѣто единъ хубавъ пламъкъ освѣтли голитѣ стѣни; тогазъ туря котлето, метна бѣло платно на малката масичка и весело растрака чаенитѣ чаши.

— Какво щѣхме да правимъ, мамо, ако нѣмахме и една чаша чай? Свещеникътъ питаше мнѣжлата недѣля, да ли има нѣщо, отъ което да сме доволни, и азъ си казахъ на ума: — «Поне за чая съмъ доволна.» Знаешъ ли, мамо, виждашъ ми се по-добръ тази вечеръ. Ако бѣше миѣжла Коледа, щѣхме да се надѣваме на пролѣтѣта и бихме отишли за малко при моята бавачка.

Чайтъ се приготви и болната станж на леглото си, а Лиза се мъчеше да води веселъ разговоръ въ врѣме на яденето. Огънятъ още освѣтляваше стѣнитѣ и замѣстваше газа; звѣздитѣ свѣтѣхъ прѣзъ прозорцитѣ и изнемощѣлото младо лице всѣчески се трудѣше да изглежда весело.

— Утрѣ е Коледа, Лизо!

— Да, мамо! И момичето погледна къмъ звѣздитѣ, като ги помоли да свѣтижтъ и утрѣ вечеръ и да прѣгаратъ Коледата съ нежъ.

— Лизо, докторътъ дохажда днесъ и каза, че, ако желаѣж да се усилиж, трѣбва да се храниж добръ. О, колко ми се иска да сготвимъ една мисирка за утрѣ вечеръ!

Момичето потрѣпера. Мъчно ѝ бѣше като слушаше майка си, че иска нѣща, които нѣмаше да се удовлетворижтъ.

— Лизо! извика майката. Едно нѣщо намислихъ! Твоята вехта цигулка най-послѣ ще стане полезна. Ти ще ни донесе сума пари. Продай ѣж, любезна, за да ѣдемъ мисирка, да си купишъ нови обуца и да изгледашъ по-прилична; а азъ, кога оздравѣж, ще почна да шнѣж.

Лиза сложи рѣцѣтъ си на масата и закри лицето си.

Всичкитѣ мъчнотици, които тѣ прѣкараха прѣзъ мнѣжитѣ мѣсеци, сърсѣдоточаваха се въ тѣзи груби думи, «продай цигулката си.»

Тя си припомни думитѣ на чича Павла. Богатство и любовь тя изгуби, а сега да изгуби единственното си веселие. Но, ако това би поправило здравнето на майка ѝ, то навѣрно трѣбваше да стане. О, какъ можеше тя да откаже, когато нейната бѣдна и слаба майка сама прѣдложи това!

Мъката бѣше дълга и бесполезна.

Тя станж, отиде до прозореца и тогава едно рѣшително изражение се яви на лицето ѝ; като скръсти рѣцѣтъ си каза: — «Боже! помогни ми! Нищо не

ще ме повреди подъ това небе! Боже помогни ми и защити ме! Ако изгубѣж и това, ще ѣж продамъ!

Тя пристѣпи до леглото. Г-жа Мелвилъ дълбоко спѣше и навѣрно щѣше да спи още единъ — два часа.

Лиза облѣче дрехата си, туря черната си шапка, извади цигулката и лѣжа покри ги съ черния си шалъ и се затече вѣнъ изъ улицата.

Тя стигна до площадѣта на гордѣливата Бел-гравия. Тамъ, като се исправи на край на тротуаря, тя истегли цигулката изъ шала и трѣпереща пиаше отвѣтнитѣ жици.

* *

Ернестъ Раффъ седѣше на крѣслото, прѣдъ сладкия огънь въ стаята.

— Колко съмъ доволенъ, за гдѣто нѣма да излизамъ тази вечеръ прѣдъ публика: Чудно настроение имамъ тази вечеръ. Да ли е защото съмъ нагъ въ Лондонъ или защото Лиза е въ града? Да ли ще бѣде тя на концерта? Казватъ, че всичкитѣ музикални сили ще вземжтъ участие, а тя е една отъ тѣхъ. О, да! тя се ожени за Лордъ Мордингтона! Това бѣше прѣди година и повече, мислиж. Желалъ бихъ да ѣж видѣж! Да ли знае тя, че азъ ще свирѣж тукъ, ако не познае Ернестъ Раффъ. Боже мой! старий професоръ полудѣлъ да обърне името ми на Германско!

— Но чакай! Може ли това да бѣде цигулка, изложена на зимния студъ? Да и даже искусно се свиря! Навѣрно, нѣкое бѣдно сѣщество се бори съ обстоятелствата, милостивий Боже! Той свиря: «Кѣдѣ си Алисъ?» Азъ учихъ Лиза на това. Но това е необходимо свирене. Азъ ще излѣзж да дамъ на бѣдния три франка.

Въ една секунда, той стигна улицата и бързо отиваше къмъ свирача.

Бѣше много тъмно и едва, когато отиде наблизо, можа да узнае, че момиче държеше цигулката. Последнитѣ жални ноти се изгубаха въ студения нощенъ вѣтъръ, когато той се доближи до нежъ и попита, «Какво те е довело тукъ въ такава студена ношъ, момиче?»

Тя зачудено го погледна и позна своя младъ учитель.

* *

Близо до едно голѣмо музикално училище, въ единъ Германски градъ, между много дървеса се намираше една голѣма ветха къща. Отвѣтъ, тя е тиха и мрачна; къща, която скоро се заминува въ тъмни ноши и която се вижда хубава само, когато снѣгътъ ѣж навали. Ватрѣ тя съдържа хубостъ и спокойствие, почти идеални и съвършено Английски. Прѣзъ този Декемврийски дѣнь гостната стая изглежда много хубава съ богатитѣ килими, хубавитѣ картини, музикалнитѣ инструменти и изящнитѣ рѣгодѣлия. На едно ниско крѣсло стои една възрастна госпожа съ побѣлѣла коса и спокойно лице. Малкитѣ чорапки, които тя плетѣше, бѣха до нежъ, защото тя си подрѣмнуваше прѣди да се завърне господарѣтъ въ къщи.

На една ниска софа до прозореца е седнѣла една по-млада госпожа въ спинаво облѣкло, съ хуба-

ва черна кѣдрава коса; нейнитѣ хубави тъмни очи раздѣляхъ вниманието си между пѣтя, отъ кѣдѣто се връщаше мжжътъ ѝ и постелката, кѣдѣто спѣше дѣтето ѝ.

Но вратата на градината се отвори хъ и Луза Рафъ отива да поерѣцне мжжа си.

Изъ «The Magazine Music»
Прѣвела отъ Английски Е. Найденова
Пловдивъ

Разни.

* **Англичанкитѣ въ политиката.** — *Петъ отъ най-главнитѣ дружества въ Америка за даване на женитѣ право за гласоподаване, съставили единъ комитетъ, за да дѣйствова у камарата за постановието тая цѣль. Комитетътъ, слѣдъ предварително засѣданіе, рѣшилъ да помолѣ депутатитѣ, що тоже поддържатъ тая цѣль, да съчинятъ и введатъ въ камарати единъ законопроектъ стиснително това.*

Женско Американско благодѣяние. *Г-жа Hearst подарила 4,000,000 долара за въ полза на Калифорнския университетъ.*

Книги и Списания,

получени въ дирекцията ни.

Християнскій свѣтъ. Год. IV, брой 3 Мартъ 1897 год София.

Промѣтъ. Год. IV, кн. VIII, Априлъ 1897 г.

Зѣболъкарскій сборникъ. Год. I, брой 8, Севлиево, 1-й Априлъ 1897 год.

Мода и Домакиство. Год. I, брой 1 София. 1-й Априлъ 1897 год. Семѣенъ журналъ. Излиза на 1-во и 15-о число всѣки мѣсець. Абонаментъ се приема въ прѣдплата: за год. 12 лв. за България и 13.50 лв. за въ странство. Директорка издателка: Елена Урумова. Желаетъ му добъръ успѣхъ.

Юридически прѣледъ. — Год. V, кн. VIII, и VIII, 1-й и 15 Априлий 1897 Пловдивъ.

Le Foyer domestique. Хе Année; № 16 et 17, 17 & 24 Avril 1897. Neuchatee (Suisse).

Звѣздѣца. Год. VI, кн. IV, Априлъ 1897 София.

Младина год. VI, книжка VII, Мартъ 1897 год.

Учитель год. IV, кн. VIII, Априлъ 1897 год. Пловдивъ.

Младина Год. VI, кн. VIII, 1897 год. Казанлъкъ.

Библиотека. Год. III, кн. XVIII—XX Пловдивъ.

Домашенъ приятель. Год. IX брой 4 Априлъ 1897 год.

Ловець. Год. II, брой 9. София. 1-й Априлъ 1897 год.

Орало. Год. IV, брой 6 и 7. София. 15-й Мартъ и 1-й Априлъ 1897 год.

Медицински сборникъ. Год. III, брой 4, Априлъ 1897 год. София.

Сбирка ошъ писни. Год. II, брой 13, София.

Зора. Год. I, кн. IV, Априлъ 1897 год. Видинъ.

Учителски весникъ, илюстрованъ листъ, год. IV, свес-

ка 10, 1 Априлъ 1897 г. Београдъ.

Вѣра и Разуля. Год. III, бр. III, Мартъ 1897, Пловдивъ.

Дѣтска театрална библиотека. Год I, книж. II и III. Февруарий и Мартъ. Уреждатъ Поповъ и К. Ивановъ. Ломъ 1897.

Свѣтлина (иллюстрацил) Година седма, книга IV, Априлъ 1897. Пловдивъ.

Православенъ проповѣдникъ. Год. V, книжка 2 и 3, Февр. и Мартъ. Самоковъ 1897.

Баларка. Год. II, книжка II и III, Февруарий и Мартъ 1897 год. Чирпанъ.

Бесѣди за поучение на народа по Хигиената отъ свещ. Евгений Ландышевъ. Прѣвелъ и издава свещеникъ Мина Г. Минковъ. Пловдивъ 1897, цѣна 1 левъ.

Милнието на нѣкои велики мжже върху св. Писание и Християнството. Прѣводъ. Издава Българското Евангелско дружество. Ямболъ 1897 цѣна 30 стот.

За цѣломъждрието съ съпружескитѣ отношения. — Сжществува ли законъ, който да опрѣдѣля рода? Интересни извлѣчения изъ книгата «наука за дѣторожданието.» Написана отъ Д-ръ Азиса В. Стогемъ. Прѣвелъ отъ руски Н. П. Издава книжарница Т. Ф. Чичевъ въ ст. София, 1897.

Изложение за състоянието на ловчанското окръжие прѣзъ 1895-96 год. отъ Ловчанскій окр. управителъ Г. Зуйбаровъ. Севлиево 1897.

Корреспонденция.

Г. Г. Ан. кн. Вѣрб. *Русскъ*, получ. 7 лв. за 96 г. — М. Л. Писков. *Тригъ* получ. 13 лв. за 96 год. — лв. 7, за 95 — лв. 2; за 94 г. — лв. 4. — Л. Я. Мир. *Дуни*, получ. 7 лв. за 96 г. и 1 лв. за 97 г. П. Абадж. *Силистра* получ. 7 лв. за 96 г. и 5.50 лв. за 95 год. — Д. Сав. проф. *Тумла* получ. 7 лв. за 97 год. — Т. В. Анаст. *Пловдивъ* получ. 5.25 лв. за 97 год. — Д. Поп. *Джумля* получ. 3.5 лв. за 97 г. — г-жа кап. Валев. *Видинъ* получ. 7 лв. за 97 год. — Ен. Скокоф. *Салокъ*. за монограмъ Д. Н. вижъ прилож. 11-й брой отъ 1895 год. Ив. Карп. Русскъ получ. 7 лв. за 97 год.

ЕКОНОМИЧЕСКИ САПУНЪ

НА

ХР. ИВ. РИЗО, ВЪ ВАРНА

награденъ съ златенъ медаль въ I-то Българско земе-ледѣческо-Промышленно Изложение въ Пловдивъ и съ бронзовъ — отъ Анверското изложение.

Прѣдпазвайте се отъ имптация. Истинскій сапунъ носи горнята марка.

Годишенъ абонаментъ:

1 за абон. въ Т.-П. станция — на списанието . . .	л. 3.—
— на списанието съ притурката . . .	« 5.50
1 за абон. на право въ Дирек. — на списанието . . .	« 4.—
— на списанието съ притурката . . .	« 7.—
за странство — на списанието . . .	« 5.—
— на списанието съ притурката . . .	« 9.—

Всяко, що се отнася до списанието или притурката испраща се съ адресъ: До Дирекцията на «Женския Свѣтъ» ул. Войнишка № 122 — Варна.

Писма неплатени не се приематъ, Въскакви обявления, относящи се до госпожи и госпожици приематъ се. Правото на записъ въ Т. П. стан. се плаща отдѣлно отъ абон